

INTELEKTUÁLOVÉ A MINULOST: KULTURA, POLITIKA A DĚJINY V HABSBURSKÉ MONARCHII V LETECH 1890–1914

Alfred Thomas

Ve svém pojednání vychází autor z podnětu sborníku věnovaného fin-de-siècle ve Vídni, Budapešti, Praze a Krakově, který vyšel před nedávnem v Londýně, a snaží se vyjasnit filozofické podklady dekadence. Přitom si všímá i životních podmínek maloburžoaní inteligence, které vedly k jejich odcizení od jádra buržoazní kultury v monarchii. Thomasova analýza ukazuje, že čeští, maďarští a polští intelektuálové hledali svoji identitu ne v budoucnosti, ale v minulosti. Opíráje se teorii Michela Foucaulta, definuje autor tento fenomén jakožto vytvoření „mytického prostoru“, ve kterém byly řešeny ideologické a filozofické rozpory té doby. Na základě této téze dostává inteligence na sklonku habsburské monarchie obrysy zajatců vlastního paradoxu mezi aktivitou a kontemplací, mezi souhlasem a odmítáním, obrysy zajatců, kteří jsou přitahováni vlastními perspektivami do budoucnosti a jsou současně spoutáni ideologickými nároky minulosti.